787/08

Den 21. januar 2008 blev i sag nr. 71.445:

xxxxx xxxxxx
xxxxx xxxxxx xxxx xx
xxxx xxxxxxx x

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har pensionsordning med overlevelsesrente i PFA Pension, klager ved sin advokat over, at selskabet ikke udbetalte overlevelsesrenten umiddelbart efter dom om, at denne skulle tilfalde klageren.

Selskabet henviser til, at man afventede ankefristens udløb, inden udbetaling blev igangsat.

Det fremgår af sagen, at klageren den 1/8 1996 oprettede en pensionsordning i selskabet for en udtrædelsesgodtgørelse overført fra et andet pensionsselskab. Denne ordning indeholdt invaliderente, livsvarig alderspension for klageren samt en individuel overlevelsesrente for hans daværende hustru.

Klageren blev skilt fra sin daværende hustru ved bevilling af 18/8 2003, uden at der blev truffet aftale om den individuelle overlevelsesrente. Klageren ønskede ikke, at hans fraskilte hustru skulle have gavn af denne, men ønskede i stedet at anvende den til en forøgelses af sin egen alderspension, hvorfor han anlagde retssag mod sin fraskilte hustru. Retten i Å. afsagde den 6/12 2006 dom i sagen. Af dommen fremgår bl.a.:

> "I den foreliggende situation har ægtefællerne med kendskab til den som bilag … fremlagte orienteringsskrivelse fra PFA Pension, gennemført skilsmisse og bodeling uden, at der er

> blevet taget stilling til spørgsmålet om begunstigelsens status efter skilsmissen og bodelingen. Ud fra en samlet vurdering af parternes forhold, herunder især det relativ kortvarige forløb ægteskabet har haft, den omstændighed at begge bodele ubestridt under parternes skifte er opgjort som negative, den omstændighed, at der ikke er pålagt nogle af parterne bidragspligt til den anden part, samt yderligere den omstændighed, at der i ordningen i PFA Pension er tale om et engangsindskud hidrørende fra sagsøgers kollektive pensionsordning under ansættelsen i daværende S., finder retten, at der bør gives sagsøger medhold i, at sagsøgte må tilpligtes at slette den indsatte begunstigelse, om hvilken sagsøgte ikke kan have haft nogen begrundet formodning om, at den vil repræsentere nogen værdi for hende efter det ovenfor anførte om parternes forhold under bodelingen.
> **Thi kendes for ret:**
> Sagsøgte, A.O., [klagerens tidligere samlever] bør anerkende, at sagsøgte slettes på begunstigelsesklausulen på sagsøgers overlevelsesrente i PFA Pension, policenummer 80…"

Klagerens advokat fremsendte kopi af dommen til selskabet, og anmodede ved skrivelse af 22/12 2006 selskabet om hurtigst muligt at påbegynde udbetalingen af overlevelsesrenten til klageren, da klageren den 1/4 2006 var gået på pension.

Selskabet orienterede ved skrivelse af 22/2 2007 klageren om, at det pr. 1/3 2007 ændrede hans månedlige udbetaling. Som følge heraf anførte klagerens advokat i skrivelse af 26/2 2007 til selskabet:

> "I ovennævnte sag har De først ændret udbetalingen med virkning fra den 01.03.2007. En medarbejder fra PFA Pension har telefonisk orienteret mig om, at baggrunden var, at PFA Pension havde risikoen i forhold til hustruen, hvilket var årsagen til, at De ikke påbegyndte udbetaling af overlevelsesrenten tidligere.
>
> Dette argument holder ikke, når henses til, at det er retsplejeloven, der regulerer forholdet. Dommen er afsagt den 06.12.2006 og som bekendt skal dommen være anket inden for 14 dage for at have opsættende virkning. Dette er som bekendt ikke sket, hvilket De modtog underretning om. Da PFA Pension i øvrigt ikke er eller har været part i sagen, vil der ikke kunne være en risiko i forhold til PFA Pension hverken i forhold til hustruen eller manden.
>
> Jeg skal derfor anmode om, at De omgående påbegynder udbetalingen med virkning fra den 01.01.2007, således at min klient yderligere modtager 2 måneders regulering.
>
> Det er ingen hemmelighed, at min klient føler sig særdeles dårligt behandlet af PFA Pension, og det er min indstilling, at såfremt ovennævnte anmodning ikke imødekommes, vil jeg anbefale min klient, at der anlægges sag mod PFA Pension."

Selskabet anførte herefter i skrivelse af 5/3 2007 til klagerens advokat:

> "Selv om De i brevet omhyggeligt skriver, at PFA Pension ikke er eller har været part i sagen, begrunder De Deres standpunkt med, at eksekutionsfristen i henhold til den afsagte dom er 14 dage, og at eksekutionsfristens udløb skulle have den virkning, at PFA Pension skulle være pligtig at ekspedere sagen, selv om dommen endnu ikke er endelig. Det er ikke umiddelbart forståeligt.

Eksekutionsfristen - også kaldet fuldbyrdelsesfristen - i RPL § 480, stk. 1, retter sig alene mod sagens parter. Da PFA Pension ikke har været part i sagen, kan en fuldbyrdelsesfrist ikke anvendes på PFA Pensions handleforpligtelser. Henvisningen til fuldbyrdelsesfristen forekommer heller ikke meningsfuld i relation til den afsagte *anerkendelses*dom (bortset fra sagsomkostningerne). Begrebet anvendes normalt kun i relation til *fuldbyrdelses*domme.

I PFA Pension skal vi alene administrere Deres klients pensionsordning i overensstemmelse med de gældende regler, herunder reglerne i enkepensionsloven (1941-loven), herefter forkortet EPL. I EPL § 1, stk. 3, hedder det:

> Stk. 3. Såfremt enkepension er sikret ved overlevelsesrente, bestemmes det ved bevillingen eller dommen, hvorvidt forsikringen skal overgå til den fraskilte hustrus fri rådighed.

Der er efter vores opfattelse intet 'bestemt' i EPL's forstand, før der foreligger en endelig dom eller en bindende aftale. Det gjorde der først, da ankefristen var udløbet den 1. februar 2007, jf. RPL § 454, og vi undersøgte da, om dommen var anket. Det var den ikke, og herefter har vi ekspederet sagen med udbetaling den 1. marts 2007.

Indtil dommen er endelig, og indtil sagens parter kan dokumentere, hvorledes det er bestemt, at der skal forholdes med overlevelsesrenten, har vi i PFA Pension pligt til at efterleve de indgåede aftaler, og vi er i perioden i risiko for at skulle udbetale til den fraskilte ægtefælle."

Selskabet anførte herefter i skrivelse af 7/3 2007 til klagerens advokat:

"Under vores telefonsamtale af d.d. meddelte De, at vi havde taget fejl omkring sagens karakter, når vi henførte den til ægteskabssager, hvor ankefristen er 8 uger. Der var efter Deres mening klart tale om en almindelig civil sag med en ankefrist på 4 uger.

Jeg har undersøgt spørgsmålet nærmere. Jeg er nået frem til, at jeg mener, vi har rubriceret sagen korrekt.

I retsplejelovens kapitel 42 om ægteskabssager bestemmer § 448, stk. 1, nr. 5):

> Efter reglerne i dette kapitel behandles
> 1)
> …
> 5) sager mellem ægtefæller om ændring eller anfægtelse af vilkår for separation, skilsmisse eller omstødelse eller anfægtelse af aftaler om fordeling af formuen, der er indgået med henblik på separation, skilsmisse eller omstødelse,

I ægteskabsloven bestemte § 54 tidligere (dvs. indtil den 1. januar 2007 - og altså under den sag, som B.M. har ført) under overskriften 'Andre vilkår' følgende:

> Om retten til ægtefællepension efter en skilsmisse gælder lovgivningens særlige regler herom.

B.M. har altså ført retssag mod sin fraskilte ægtefælle om at opnå nogle andre vilkår for skilsmisse, og det er vanskeligt for mig at se, hvorfor dette ikke skulle være en ægteskabssag, når retsplejelovens § 448 netop definerer denne type sager som ægteskabssager.

> Vi må derfor fastholde, at vi har ekspederet sagen korrekt, idet vi fortsat fastholder, at vi ikke har været forpligtede til at ekspedere på grundlag af en dom, der var appellabel, selv om fuldbyrdelsesfristen på 14 dage var udløbet."

Klagerens advokat har ved skrivelse af 14/3 2007 over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende, at klageren skal have udbetalinger fra overlevelsesrenten fra det tidspunkt, hvor han begyndte at få udbetalt alderspension. Klagerens advokat har til støtte herfor anført:

> "B.M.'s argument er naturligvis, at der ikke er tale om en ægteskabssag, men en helt almindelig civil sag. PFA er ikke og har ikke været part i sagen.
>
> Da ankefristen er udløbet den 22.12.2006 er der intet til hinder for udbetaling af overlevelsesrenten.
> Subsidiært gøres det gældende, at hindringen for udbetaling fra overlevelsesrenten er ryddet af vejen ved dommen og med tilbagevirkende kraft til det tidspunkt, hvor B.M. påbegynder at få udbetalt pension."

Selskabet har ved skrivelse af 11/4 2007 fastholdt sin afgørelse over for nævnet. Selskabet har til støtte herfor anført:

> "PFA Pension er enig i, at overlevelsesrenten kan anvendes til at forhøje B.M.'s egenpension, når det ligger fast, at den individuelle overlevelsesrente ikke skal overgå til den forsikredes fraskilte hustru fri rådighed, men beholdes af forsikringstageren.
>
> Uenigheden består alene i, fra hvilket tidspunkt forhøjelsen skal have virkning.
>
> Klagerens advokat gør gældende, at PFA Pension er forpligtet til at regulere B.M.'s egenpension med virkning fra den 1. januar 2007. Advokaten gør herved i sit brev fra den 26. februar 2007 gældende, at 'dommen skal være anket inden for 14 dage for at have opsættende virkning'.
>
> PFA Pension er af den opfattelse, at der er sket en korrekt ekspedition, når vi ved brev fra den 22. februar 2007 til B.M. meddeler, at pensionen ændres med virkning fra den 1. marts 2007. Vi har - som det fremgår af vores brev fra den 5. marts 2007 til forsikredes advokat - herved lagt til grund,
>
> - At fuldbyrdelsesfristen på 14 dage alene retter sig mod sagens parter, og at udløbet af denne frist ikke kan udløse en handleforpligtelse for PFA Pension, som ikke har været part i sagen
> - At dommen angår et anerkendelsessøgsmål, hvor en fuldbyrdelsesfrist (bortset fra sagsomkostninger) ikke forekommer meningsfuld
> - At udløbet af ankefristen uden iværksættelse af anke var en mere relevant retsstiftende kendsgerning, idet der efter vores opfattelse intet er 'bestemt' i Enkepensionslovens forstand, før der foreligger en endelig dom (eller en bindende aftale)
> - At PFA Pension har pligt til at efterleve den i 1996 indgåede pensionsaftale, og at PFA Pension dermed er i risiko for at skulle betale til den fraskilte ægtefælle, indtil det ved endelig og upåanket dom er dokumenteret, hvorledes der kan og skal forholdes med den individuelle overlevelsesrente

- At B.M.'s advokat ikke har dokumenteret, at dommen er endelig, men at vi selv har indhentet oplysning om eventuel anke, efter at ankefristen efter vores mening udløb den 1. februar 2007.

Vi har i vores brev fra den 7. marts 2007 uddybet spørgsmålet om ankefristens længde, herunder hvorfor vi har anset sagen som en ægteskabssag og har beregnet ankefristen som 8 uger.

PFA's stillingtagen til klagen
Vi fastholder vores stillingtagen, hvorefter sagen er ekspederet korrekt. Vi er derfor af den opfattelse, at der ikke bør gives klageren medhold i klagen.

Vores begrundelse for at fastholde afgørelsen er som foran anført.

Hertil kommer, at det er vores opfattelse, at det er forsikrede, som skal præstere beviset for, hvad der efter enkepensionslovens regler er 'bestemt' om den individuelle overlevelsesrente, før der kan pålægges en pensionsleverandør nogen handlepligt.

Dette bevis kan ikke anses ført ved blot at fremlægge en appellabel dom og henvise til udløbet af en eksekutionsfrist."

Klagerens advokat samt selskabet fremsendte herefter yderligere skrivelser til nævnet til støtte for deres påstande.

Nævnet udtaler:
Indledningsvis bemærkes det, at ankefristen for klagerens sag mod sin nu fraskilte hustru udløb den 1/2 2007.

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at selskabet ikke var forpligtede til foretage udbetalinger fra overlevelsesrente, før ankefristen var udløbet, da dommen, der tilkendte klageren overlevelsesrenten, først på dette tidspunkt var endelig. Dog finder nævnet, at udbetalingerne fra overlevelsesrenten kunne være påbegyndt umiddelbart efter ankefristens udløb, hvorfor selskabet skal anerkende, at klageren var berettiget til udbetaling af overlevelsesrenten fra 2/2 2007.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, PFA Pension, skal anerkende, at klageren var berettiget til udbetaling fra overlevelsesrenten umiddelbart efter ankefristens udløb den 1/2 2007, hvorfor selskabet skal foretage udbetaling fra overlevelsesrenten i perioden 2/2 2007 - 28/2 2007 med tillæg af renter i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

Poul Sørensen
formand